

KLPD - Dienst Waterpolitie

Vaarwijzer 2010

Waar watersporters in Nederland op moeten letten

«waakzaam en dienstbaar»

● Korps landelijke politiediensten

De Waterpolitie van het Korps landelijke politiediensten
en de Zeehavenpolitie Rotterdam-Rijnmond
zijn te bereiken via 0900-8844

Alarmnummer 112

A photograph of a traditional Dutch windmill with a green body and a brown roof, situated on a canal. A white and blue boat is docked at the mill's base. The scene is set against a clear blue sky. A semi-transparent blue box is overlaid on the image, containing white text.

Iedereen die recreatief of beroepshalve op het water zit, weet dat daar andere tradities, afspraken, regels en wetten gelden dan op het land. Varen brengt nu eenmaal andere risico's en gevaren mee. De Waterpolitie van het Korps landelijke politiediensten geeft in deze Vaarwijzer informatie en tips die bijdragen uw verblijf op en aan het water zo veilig mogelijk te maken.

Inhoud

Waterpolitie	3	Weerberichten	17
Vaarbewijs	4	Marifoon	17
Certificaat van Onderzoek	5	Middenfrequentie (MF)	17
Bestuurder	5	Telefoon	17
Minimumleeftijd	5	Veiligheidsberichten	17
Kentekens voor recreatie- vaartuigen	5	Beveiliging tegen diefstal	18
Registratie snelle motorboten	5	Algemene tips	18
Verzekering	6	Bouwkundige maatregelen	19
Reglementen	7	Elektronische signalering	20
Beroepsvaart	10	Milieubescherming	21
Alcohol	10	Afvalverwijdering	21
Uitrusting	11	Bunkereren	21
Snelle motorboten	11	Antifouling	21
Maximumsnelheden	11	Natuurbeschermingsgebieden	22
Waterskiën	13	Vuur aan boord	23
Waterscooters	13	Brandoorzaken	23
Signaalpistolen	13	Gasinstallatie	23
Zendapparatuur	14	Elektrische installatie	23
Vissen	16	Bunkerstation-bunkereren	24
		Open vuur	24
		Noodsituaties	25
		Brand	25
		Averij	25
		Kapzeilen	26
		Man over boord	26
		Belangrijke tips	27

De politie te water in Nederland

Een van de taken van de Nederlandse politie is het zorgen voor de veiligheid en het welzijn van de recreant op, in en aan het water. De regionale politie verzorgt een deel van deze taak. Zij is in de recreatiegebieden verantwoordelijk voor het politietoezicht. Daarnaast bestaat er een gespecialiseerde politie te water. Deze politie te water bestaat uit de Dienst Waterpolitie van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) en de Zeehavenpolitie van de regio Rotterdam-Rijnmond. De Zeehavenpolitie is verantwoordelijk voor o.a. de politietaak in het Rotterdamse havengebied. Zij besurveilleert zowel het water als alle afgesloten haventerreinen en kades in het stedelijk gebied en in de Botlek, Europoort en Maasvlakte. Het werkgebied van de Zeehavenpolitie loopt van Ridderkerk tot 5 mijl op zee (Rotterdams gebied). Zij assisteert de Kustwacht in voorkomende gevallen tot 30 mijl op zee. In het zomerseizoen surveilleert de Zeehavenpolitie op het Brielse Meer en het Haringvliet.

De Waterpolitie van het KLPD is voornamelijk actief op het gebied van de beroepsvaart en op de doorgaande vaarwegen en de grote wateroppervlakten. In de recreatiegebieden ondersteunt zij, op verzoek de regionale politie met mensen, middelen en kennis. Ook aan de kust en buiten de kustlijn is de Waterpolitie actief. De politievaartuigen van zowel Waterpolitie als de Zeehavenpolitie zijn op de binnenwateren op marifoonkanaal 10 te bereiken of op de plaatselijk geldende marifoonkanalen.

U kunt de Waterpolitie en de Zeehavenpolitie bereiken op: 0900-8844. In de respectievelijke meldkamers staat men in contact met elk vaartuig dat in dienst is. Het Kustwachtcentrum in Den Helder kunt U telefonisch onder nummer 09 000111 bereiken.

Het landelijke alarmnummer is 112. Meldingen op dit nummer via auto- of boordtelefoon komen bij de meldkamer in Driebergen binnen. Daar wordt dan de politie, brandweer of ambulancedienst gewaarschuwd. Wanneer het een noodmelding vanaf de Noordzee, IJsselmeer & randmeren, Waddenzee, Zeeuwse- en Zuid-Hollandse stromen is, wordt het gesprek doorgeschakeld naar het Kustwachtcentrum, zodat deze een maritieme reddingsactie kan opstarten met inzet van redding-boten en/of helikopters.

Het vaarbewijs

Met het in werking treden van de nieuwe Binnenvaartwet op 1 juli 2009, kent Nederland drie vaarbewijzen. Naast het klein en groot vaarbewijs is er het beperkt groot vaarbewijs. De lengte van het schip bepaalt welk vaarbewijs is vereist. Van elk vaarbewijs zijn er twee versies. De lichte versie, I of B, is alleen geldig op kanalen, rivieren en meren en de zware, II of A, op alle binnenwateren. Dus inclusief: Wester- en Oosterschelde, IJsselmeer, Waddenzee, Eems en Dollard. De nieuwe indeling is geen uitbreiding van de vaarbewijsplicht maar een herindeling daarvan. Voor pleziervaartuigen ziet de indeling er als volgt uit:

- Voor schippers van motorboten met een lengte van minder dan 15 meter die sneller kunnen varen dan 20 km/uur, is het klein vaarbewijs vereist;
- Voor pleziervaartuigen met een lengte van ten minste 15 meter en minder dan 25 meter is het klein vaarbewijs vereist;
- Voor pleziervaartuigen met een lengte van 25 meter tot 40 meter is een beperkt groot vaarbewijs vereist en/of groot pleziervaartbewijs. (zie overgangsregeling)
- Pleziervaartuigen met een lengte van meer dan 40 meter is en groot vaarbewijs vereist.

Overgangsregeling

Voor pleziervaartuigen met een lengte van meer dan 25 meter of langer dan 40 meter zijn nu respectievelijk een beperkt groot vaarbewijs en een groot vaarbewijs verplicht. Voor schippers die voor inwerkingtreding van de wet in het bezit waren van een dergelijk vaartuig en een klein vaarbewijs, is er een vrijstellingsregeling die duurt tot 30 juni 2011. Deze vrijstelling heet groot pleziervaartbewijs. Schippers die na inwerkingtreding van de wet in het bezit komen van een vaartuig van tenminste 25 meter tot 40 meter lengte moeten een beperkt grootvaarbewijs hebben. Zij kunnen echter als vrijstelling nog een groot pleziervaartbewijs krijgen wanneer ze in het bezit zijn van een theoretische opleiding en drie jaar vaartijd of in het bezit van een klein vaarbewijs met het praktijkexamen CWO groot motorschip. Schippers die na inwerkingtreding van de wet in het bezit komen van een vaartuig met een lengte van meer dan 40 meter moeten een groot vaarbewijs hebben.

Certificaat van Onderzoek

Pleziervaartuigen van 20 meter of langer of waarvan het product van de lengte, de breedte en de diepgang meer dan 100 m³ bedraagt, moeten door het in werking treden van de Binnenvaartwet op 1 juli 2009 een Certificaat van Onderzoek te hebben. Ze moeten vanaf die datum aan allerlei technische eisen voldoen zoals die in een Europese richtlijn staan vermeld. Onderwerpen zijn onder meer: reddingsmiddelen, de scheepsromp, de machinekamer, manoeuvreereigenschappen en stuurinrichting. Het certificaat van onderzoek dat wordt afgegeven door de Inspectie Verkeer en Waterstaat wordt door alle andere EU-overheden erkend.

Overgangsregeling

Voor pleziervaartuigen die voor het eerst een Certificaat van Onderzoek aan moeten vragen, bestaat er een overgangperiode van 10 jaar. Voor 30 december 2018 moet de eigenaar een certificaat van onderzoek aanvragen om in aanmerking te komen voor de minder strenge regels als bestaand schip. Wanneer het schip over de Nederlandse grens gaat (bijv. naar Duitsland of België) wordt sterk aanbevolen om al eerder in het bezit te zijn van een geldig certificaat. Wanneer het schip in Nederland blijft, heeft de eigenaar 10 jaar de tijd.

De bestuurder

Wie een pleziervaarttuig besturen wil moet bekwaam zijn en een minimumleeftijd bezitten.

Minimumleeftijd:

- snelle motorboten: 18 jaar.
- alle andere schepen: 16 jaar.

Uitzonderingen:

- open motorboten, korter dan 7 meter met een maximumsnelheid van 13 km per uur: 12 jaar.
- zeilboten korter dan 7 meter en roeiboten: geen minimum leeftijd.

Kentekens voor recreatievaartuigen

Grote schepen (> 20 meter) moeten als volgt worden gekentekend:

- de naam van het schip aan beide zijden en op motorschepen moet de naam bovendien van achteren zichtbaar zijn;
- de thuishaven van het schip aan beide zijden hetzij aan de achterkant.

Voor kleine schepen (< 20 meter) zijn de volgende kentekens voorgeschreven:

- hetzij de naam van het schip, hetzij het registratieteken voor snelle motorboten, aan de buitenzijde in lichte kleur op donkere ondergrond of donkere kleur op lichte ondergrond;
- de naam en de woonplaats van de eigenaar op een in het oog vallende plaats aan de binnen- of buitenzijde van het schip;
- bovenstaande n.v.t. op roeiboort en zeilschip met een lengte van minder dan 7 meter.

Registratie snelle motorboten

Een klein motorschip (lengte tot 20 meter) dat sneller dan 20 km per uur kan varen, is een snelle motorboot. Hieronder vallen ook jetski's, waterscooters en dergelijke. Een snelle motorboot moet op naam van eigenaar geregistreerd worden. Registratieformulieren zijn te verkrijgen op de postkantoren (maandag tot en met vrijdag; sommige zaterdagochtend).

- het registratiebewijs moet aan boord zijn.
- het registratienummer moet goed zichtbaar, in een van de ondergrond afwijkende kleur, aan weerszijden van de boot zijn aangebracht.

Maten van de cijfers en letters: tenminste 15 cm hoog, 10 cm breed en stamdikte van tenminste 2 cm. Het is een eenmalige registratie. Bij wijziging of vervanging van de motor of een kleurverandering moet u een nieuwe registratie aanvragen. Bij verandering van eigenaar van een snelle motorboot die reeds geregistreerd is, vraagt u bij de post een nieuw registratiebewijs aan en levert het oude registratiebewijs in. Bij sloop of verlies van het vaartuig stuurt u het registratiebewijs met een kort briefje naar:

Rijksdienst voor het Wegverkeer, Postbus 30000, 9640 RA Veendam.

NB: Registratie is niet verplicht op de Westerschelde, wel in de aanliggende havens. Uitzondering: Voorhavens Kanaal Gent naar Terneuzen.

Verzekering

Het is aan te bevelen een WA-verzekering of all-riskverzekering af te sluiten. Voor snelle motorboten is op sommige wateren een WA-verzekering verplicht. Bij een ongeval kan men tot maximaal € 567.225,- aansprakelijk worden gesteld.

Reglementen

Voor het varen op de Rijn, Waal, Lek en Pannerdensch Kanaal is het Rijnvaartpolitie reglement de wettelijke basis. Op de Westerschelde geldt het Scheepvaartreglement Westerschelde.

Op de Noordzee en zeewaarts van de waddeneilanden geldt het internationale Zeeaanvaringsreglement, net als in de Eemsmonding en de Dollard. Op het Kanaal Gent-Terneuzen geldt het Scheepvaartreglement kanaal Gent naar Terneuzen. Op het Nederlandse deel van de met België gemeenschappelijke Maas is het Scheepvaartreglement Gemeenschappelijke Maas van kracht. Op de andere binnenwateren is het Binnenvaartpolitie reglement (BPR) van kracht. Binnen een strook van 1000 meter voor de kust kan de gemeente via bijvoorbeeld een Algemene Politieverordening, aanvullende regels voorschrijven. Deze regels kunnen bijvoorbeeld de snelheid of uitrusting van snelle motorboten betreffen.

Nieuw in het BPR is sinds 2004 ook:

- grote schepen moeten ook aan een klein schip het blauwe bord tonen als ze stuurboord op stuurboord willen passeren. Het grote schip moet daarbij voor dit schip wel een geschikte weg vrijlaten en het kleine schip wijkt bij voorkeur uit naar de zijde die door het schip wordt aangegeven;
- passagiersschepen korter dan 20 meter zijn 'grote' schepen. Zij moeten
- dit kenbaar maken door een gele ruit te tonen;
- sleepboten korter dan 20 meter zijn alleen 'grote' schepen als ze daadwerkelijk slepen;
- het bord A1.a betekent: hier mogen alleen kleine schepen zonder motor verblijven. Een schip met buitenboordmotor buiten gebruik mag dit bord dus niet voorbijvaren;
- zwemmers moeten voldoende afstand houden van een varend schip en het is verboden te zwemmen bij een brug, sluis of stuw; in vaargeulen of routes van veerponten; in havens en haveningangen en bij meergelegenheden;
- kitesurfen op de rijksvaarwegen is verboden. De bevoegde autoriteit kan plaatsen aanwijzen waar dit wel is toegestaan.

Er zijn aanvullende voorschriften voor kleine schepen.

Op de door beroepsscheepvaart druk bevaren wateren moeten kleine schepen zoveel mogelijk aan **stuurboordszijde** van het vaarwater varen. Hierbij moet u onder meer denken aan de vaarwegen in en rond Rotterdam en Dordrecht, rond Amsterdam, in Zeeland, het Amsterdam-Rijnkanaal en de Waal. Zie bijlage 15a BPR (Uitzondering: Geldersche IJssel, Boven-Merwede, Neder-Rijn en Pannerdensch Kanaal.) Het zoveel mogelijk stuurboordszijde houden is de hoofdregel. In verband met de veiligheid zijn uitzonderingen toegestaan. Het voor korte of langere tijd verlaten van de stuurboordszijde zal vooral afhangen van de verkeersdichtheid en de koers van de in de buurt varende beroepsscheepvaart. Met namen op de rivieren kan de wijze van varen met het blauwe bord en het witte flikkerlicht door de beroepsvaart van invloed zijn. Het 'goede zeemannschap' kan in sommige situaties afwijken van de hoofdregel met zich meebrengen. Het niet zoveel mogelijk houden aan de stuurboordszijde van het vaarwater varen levert een boete op van **90 euro**. Op deze hoofdvaarwegen is het ook verboden te zeilen, zonder dat een hulpmotor waarmee een snelheid van 6 km/u door het water kan worden bereikt, aanwezig is. Ook het opkruisen (laveren) van het vaarwater op deze vaarwegen is verboden. Op het Prinses

Margrietkanaal is het tussen kilometer 51,8 (Wartena) en 77,7 (Jeltesloot) verboden te laveren. Het varen met een zeilplank (surfen) is op deze en de vaarwegen genoemd in de bijlage 16 van het BPR verboden. Vaar ook op de door zeescheepvaart druk bevaren Westerschelde zover mogelijk aan stuurboord of buiten het vaarwater en houdt altijd een goede uitkijk. Op de RPR-wateren en de in de bijlage 9 van het BPR vermelde hoofdvaarwegen, moet een schip bij slecht zicht op radar varen. Heeft het schip, groot of klein, geen radar, moet het op de dichtstbijzijnde daarvoor geschikte plaats gaan stilliggen.

Bij het passeren van het gebodsteken B.11 moet een klein schip, voorzien van een marifooninstallatie, uitluisteren en zo nodig deelnemen aan de ter plaatse gevoerde communicatie op het aangewezen kanaal. Hetzelfde geldt op de vaarwegen tussen de zee en de zeehavens en binnen de 12-mijlszone in de aanloopgebieden van een Nederlandse haven, bijvoorbeeld Rotterdam, IJmuiden en de Scheldemonding. De reglementen van de wateren die bevaren worden, moeten aan boord zijn. Dit geldt niet voor kleine open schepen. Men kan elk reglement afzonderlijk kopen of de 'Almanak voor Watertoerisme, deel 1' die uitgegeven wordt door de ANWB. Hierin staan alle reglementen vermeld.

Hoofdkantoor ANWB:
Postbus 93200
2509 BA Den Haag
Telefoon: 070 3147147

Beroepsvaart

- Zorg dat u goed zichtbaar bent voor de beroepsvaart.
- blijf weg uit de dode hoek van een schip, deze is vaak honderden meters groot.
- zet de mast overeind en voer daarin een vlaggetje.
- houd permanent rondom uitzicht, ook naar achteren.
- verwijder obstakels die het zicht belemmeren (bijboot, gordijntjes, windscherm).
- houd rekening met de snelheid van zee- en binnenschepen.

Alcohol

alcohol in het verkeer spreken, wordt meestal alleen aan het verkeer op de weg gedacht. Maar ook op het water zijn alcoholvoorschriften van kracht. Te vaak wordt het risico om een ongeval te veroorzaken wanneer men onder invloed van alcohol is, onderschat. Ook in de pleziervaart, vooral bij snelle motorboten, is bekwaam en snel reageren zeer belangrijk. Bij de komst aan boord wordt echter vaak aan de inhoud van de koelkast meer aandacht geschonken dan aan de veiligheidsuitrusting. Volgens de alcoholvoorschriften is het verboden een schip te voeren of te besturen indien men hiertoe door het genot van alcohol of andere middelen niet meer in staat kan worden geacht. De schipper of bestuurder is verplicht medewerking te verlenen aan een onderzoek naar het alcoholgehalte. **Nieuw:** Vermoedelijk geldt de alcohollimiet van 0,5 promille vanaf 1 januari 2010 voor heel Nederland. Tot dan was de 0.5 promillegrens slechts van toepassing op de zogenaamde Rijnvaartwateren zoals Boven-Rijn, Waal, Pannerdens Kanaal, Neder-Rijn en Lek. Op alle overige Nederlandse binnenwateren gold de 0.8 promillegrens. Het weigeren van de ademtest levert een boete op van € 100,-. Heeft de politie aanwijzingen dat er toch drank in het spel is, bijv. door bloeddorlopen ogen, onvast op de benen staan of moeilijk uit de woorden komen, dan kan ze medewerking aan een ademanalyse vorderen. Weigering van de ademanalyse heeft tot gevolg dat je voor de rechter dient te verschijnen en telt net zo zwaar als een alcoholpromillage van 2.8. Tot 1.6 promille legt het openbaar ministerie in principe een boete van € 400,- op. Daarboven moet je voor de rechter verschijnen.

Uitrusting

Voorgeschreven is:

- een signaalhoorn en goedgekeurde navigatieverlichting.
  - schepen ten anker moeten overdag een zwarte bol en 's nachts een rondom schijnend wit licht voeren.
  - op sommige wateren is bij slecht zicht tijdens de vaart of ten anker liggend een radarreflector voorgeschreven. Het betreft hier de Zuid-Hollandse en Zeeuwse wateren, het Amsterdam-Rijnkanaal en de zeehavens en hun verbindingen naar zee, bijvoorbeeld bij Rotterdam, Amsterdam en Delfzijl (bijlage 15 onder b van het BPR). Op de Westerschelde en in de aanloopgebieden naar de Nederlandse zeehavens binnen de 12-mijlszone is een radarreflector ook bij goed zicht voorgeschreven.
  - een zeilboot onder zeil en met hulp van een motor varend, moet een zwarte kegel met de punt naar beneden voeren.
  - op de Westerschelde is aan boord een recente zeekaart vereist.
-
- Voor snelle motorboten is bovendien voorgeschreven:
  - een reddingsvest voor elk der opvarenden. Het reddingsvest moet binnen handbereik zijn. De bestuurder die zijn boot staande bestuurt moet een reddingsvest dragen.
  - een technische inrichting die bij de onderbreking van de besturing de motor stopt. ('Man over boord knop'). Geldt niet voor binnenbesturing!
  - een draagbare brandblusser.
  - een deugdelijke stuurinrichting.
  - een deugdelijke geluiddempende inrichting voor de afvoer van afgewerkte gassen.

Bovendien wordt aanbevolen:

- een anker met voldoende lijn of ketting, EHBO-middelen, peddels of riemen, reddingsboei, gereedschap, waterdichte lantaarn, radio enz.

Maximumsnelheden

In het algemeen is het verboden sneller dan 20 km per uur te varen. De bevoegde autoriteiten kunnen vaarwateren of delen van vaarwateren aanwijzen waar dit verbod overdag niet geldt of waar een andere maximumsnelheid geldt, bijvoorbeeld 6, 9 of 12 km per uur. De autoriteiten hebben

niet op alle wateren de maximumsnelheid aangegeven. Informatie krijgt u bij de Waterpolitie, Rijkswaterstaat en soms bij provincie en gemeente. Informatie over de toegelaten maximumsnelheid kunt u vinden in de 'Almanak voor Watertoerisme, deel 2' van de ANWB.

Sneller varen dan 20 km per uur is nooit toegestaan:

- binnen een afstand van 20 meter uit de oever.
- binnen 50 meter van een zwem- of aanleginrichting.
- in de nabijheid van wedstrijden, waterfeesten, demonstraties of soortgelijke gebeurtenissen.
- bij een zicht van minder dan 500 meter.
- in een haven.
- in de tijd tussen zonsondergang en zonsopgang.

Opgelet:

Op het IJsselmeer mag niet snel gevaren worden binnen 250 meter van de oever en in het met boeien gemarkeerd vaarwater.

Elke schipper moet zijn snelheid zodanig aanpassen, dat golfslag en zuiging geen schade kunnen veroorzaken.

Waterskiën

In principe is waterskiën verboden. De bevoegde autoriteiten kunnen echter vaarwateren of delen daarvan aanwijzen waar dit verbod overdag niet geldt. Sommige gebieden zijn door de autoriteiten door het blauwe bord met de witte waterskiër aangegeven. Van andere gebieden worden de grenzen door gele boeien aangegeven.

Opgelet

Bij het waterskiën moet een tweede persoon, die tenminste 15 jaar is, als uitkijk fungeren.

Zorg dat de persoon aan het roer over een vaarbewijs beschikt!

Waterscooters

Waterscooters worden als snelle motorboten beschouwd. Waterscooters mogen in principe daar snel varen waar de plaatselijke autoriteiten snelle motorboten toestaan sneller dan 20 km per uur te varen. De autoriteiten kunnen vaarwater of delen van vaarwater aanwijzen dan wel verbieden voor waterscooters. Dit wordt soms door borden of gele boeien aangegeven. Indien u wilt weten waar waterscooteren is toegestaan, kunt u het beste ter plekke informatie inwinnen. Bijvoorbeeld bij de gemeente, een watersportvereniging of een jachthaven.

Signaalpistolen

Sommige noodsignaalmiddelen kunnen in Nederland als schietwapen worden aangemerkt en het verkrijgen, het bewaren, het voorhanden hebben en het vervoer van dergelijke middelen wordt door de Wet Wapens en Munitie door verlopen, vergunningen, vrijstellingen en consenten geregeld. In principe is de invoer verboden. Er zijn echter uitzonderingen: Personen ouder dan 16 jaar mogen een noodsignaalmiddel aan boord hebben dat:

- een kleiner kaliber heeft dan 18.2 mm (kaliber 12).
- uitsluitend geschikt is voor noodsignaalmunitie.
- is vervaardigd van kunststof of lichtmetaal.
- niet de vorm heeft van een pistool of een revolver.

- door gravering voorzien van postcode en huisnummer van de eigenaar. Deze middelen zijn vrijgesteld van een vergunning of verlof en mogen ingepakt ook van boord naar huis en terug worden vervoerd.

Zendapparatuur

Met ingang van **1 februari 2008** heeft het ministerie van Economische Zaken de marifoonvergunning voor de pleziervaart afgeschaft. Daarvoor in de plaats komt een éénmalige aanmelding bij het Agentschap Telecom. Het bedieningscertificaat voor de gebruiker blijft wel verplicht! Elke marifoon die op de binnenwateren gebruikt wordt moet bovendien zijn voorzien van ATIS (automatische zenderidentificatie).

Er bestaat geen algemene uitrustingsplicht van marifoon voor de pleziervaart. Bij gebruik van radar, zowel bij goed als bij slecht zicht, mag men alleen varen als het schip is uitgerust met een marifoon. Vaartuigen, langer dan 20 meter, moeten op de verbindingen Rotterdam-Duitsland en Amsterdam- Antwerpen zijn uitgerust met twee marifoons. Vanaf 22 juli 2005 is het toegestaan draagbare marifoons (portofoons) aan boord van plezierjachten te gebruiken. Voor het gebruik gelden dezelfde voorwaarden als voor een normale marifoon. Dus er moet een basiscertificaat Marifonie en Atis zijn.

Vanaf 1 februari 1999 is voor de beroepsvaart een nieuw maritiem nood- en veiligheidssysteem, het GMDSS (Global Maritime Distress and Safety System) van kracht. Hoewel het GMDSS geen verplichting is heeft het wel gevolgen voor de pleziervaart. Formeel wordt er vanaf die datum door de kustwacht niet meer uitgeluisterd op kanaal 16 en kan een vaartuig langs de Nederlandse kust, op de Waddenzee, het IJsselmeer en de Zuid-Hollandse en Zeeuwse wateren op dit kanaal geen alarm slaan. Overeenkomstig het GMDSS vindt de automatische alarmering via marifoon dan over kanaal 70 plaats en is kanaal 16 gereserveerd voor de afwikkeling van het nood- en/of veiligheidsverkeer. Om de pleziervaart meer tijd te geven zich aan de nieuwe situatie aan te passen, heeft het Ministerie van Verkeer en Waterstaat besloten de permanente luisterwacht op kanaal 16 door het Kustwachtcentrum in Den Helder langs de kust en op de ruime binnenwateren, voor onbepaalde tijd voort te zetten. Vanaf 1 februari 1999

mag het kanaal 16 slechts gebruikt worden voor de nood- en veiligheidsoproepen en de afwikkeling van het nood- en veiligheidsverkeer. Aanroepen voor nautisch, sociaal en onderling verkeer op kanaal 16 zijn dan verboden. Voor het nautisch communicatieverkeer is dan kanaal 13 gereserveerd en voor het sociaal verkeer kanaal 77.

Meer informatie krijgt u bij:
Agentschap Telecom
Afd. Vergunningen en toelatingen
Postbus 450
9700 AL Groningen
Telefoon: 050 5877444
www.agentschaptelecom.nl

Vissen

Vanaf 1 januari 2007 is voor het vissen in de binnenwateren de sportvisakte geheel vervallen. Wat u nu nog nodig heeft is een schriftelijke toestemming van de rechthebbende op het visrecht voor het water waarin u wilt vissen. Deze schriftelijke toestemming **kan** in de vorm zijn van de VISPAS.

Wat is deze vispas?

Dit is een kaart met uw gegevens en tevens die van welke visvereniging waarvan u lid geworden bent. Bij deze vispas hoort een boekwerk en hierin staat omschreven in welke wateren u mag vissen. Tevens staat erbij welke extra eisen men stelt voor het vissen, dit kan bijv. zijn aassoort, meenemen van vis enz. De vereniging waarvan u lid geworden bent is aangesloten bij Sportvisserij Nederland en door lid te worden van uw vereniging bent u tevens lid van Sportvisserij Nederland en hierdoor mag u op veel meer plaatsen vissen. Ook zijn er in Nederland viswateren die particulier eigendom of van een niet bij Sportvisserij Nederland aangesloten vereniging zijn. Om in dit water te mogen vissen moet u een schriftelijke toestemming van deze visrechthebbende kunnen tonen. Verder zijn er ook wateren waarin gevestigd mag worden met een zgn. Kleine Vispas. Deze Kleine Vispas is te koop op o.a. de postkantoren. De wateren waar u met dit document mag vissen worden vermeld in het boekwerkje "Wateren Kleine Vispas". U mag hier slechts vissen met een (1) hengel met door de minister aangewezen aassoorten. Personen die nog geen 14 jaar zijn en met 1 hengel en met de aangewezen aassoorten willen vissen kunnen zonder schriftelijke toestemming/vispas vissen onder begeleiding van een persoon die wel over genoemde documenten beschikt voor het water waar men in wil vissen.

Uitzonderingen:

- In de kustwateren, bijvoorbeeld Waddenzee, Dollard, Nieuwe Waterweg, Ooster- en Westerschelde, is vissen met ten hoogste twee hengels toegestaan zonder VISpas.
- Op de Noordzee zijn geen papieren vereist.

Van 1 april tot de laatste zaterdag in mei mag niet gevestigd worden met wormen, visdelen, slachtproducten, kunstas (behalve kunstvliegen kleiner dan 2,5 cm) en dode vis. Op het IJsselmeer geldt dat tot 1 juli. Het gebruik van levende aasvisjes is verboden! Meer informatie kunt u vinden op www.vispas.nl

Weerberichten

Marifoon (VHF)

Kustwacht Den Helder geeft weerberichten voor de Nederlandse kustwateren en het IJsselmeer op de kanalen 23 en 83 op de volgende vaste tijden: 08.05, 13.05, 19.05 en 23.05 uur. De "Centrale meldpost IJsselmeer" in Lelystad zendt elke 15 minuten na het hele uur een weerbericht op kanaal 1. Stormwaarschuwingen worden direct na ontvangst, na aankondiging op kanaal 16 en DSC kanaal 70, uitgezonden op de kanalen 23 en 83. Daarna tot intrekking op de vaste tijden 03.33, 07.33, 11.33, 15.33, 19.33 en 23.33 uur GMT.

Middenfrequentie (MF)

Weerberichten voor de Noordzee worden uitgezonden op MF frequentie 3673 kHz op de vaste tijden 09.40 en 21.40 uur GMT. Stormwaarschuwingen worden direct na ontvangst, na aankondiging op MF DSC 2187.5 kHz, uitgezonden op 3673 kHz. Daarna volgt nog één uitzending om 03.33, 07.33, 11.33, 15.33, 19.33 of 23.33 GMT.

Telefoon

Weerbericht IJsselmeer, Waddenzee, Friese meren, Randmeren enz.
0900 9337

Veiligheidsberichten

Direct na ontvangst zendt het Kustwachtcentrum via de marifoon, na aankondiging op kanaal 16 en DSC kanaal 70, veiligheidsberichten op de kanalen 23 en 83. Op de middengolf op 3673 kHz, na aankondiging op DSC 2187.5 kHz. Daarna worden de berichten op marifoon uitgezonden om 03.33, 07.33, 11.33, 15.33, 19.33 of 23.33 uur GMT en op de middenfrequentie slechts één herhaling zonder aankondiging.

Beveiliging tegen diefstal

Algemene tips

Preventie begint al bij de aankoop van een boot. Let op het eigendomsbewijs van de boot en de uitrusting. De beveiliging van de boot begint al bij het beveiligen van de ligplaats, staanplaats en trailer. Ga vóór aankoop van een boot of buitenboordmotor bij de waterpolitie na of op grond van de beschikbare gegevens de aankoop veilig is.

- Behandel uw boot als uw huis beveilig en registreer.
- sluit uw boot af, ook als u maar voor korte tijd afwezig bent.
- schakel de alarminstallatie in.
- laat geen voorwerpen van waarde in het gezichtsveld van een eventuele dief liggen.
- trek geen gordijn voor het raam zodat de dief kan zien dat er niets interessants is.
- bewaar geen kostbaarheden aan boord. Indien dit toch noodzakelijk is, bewaar ze dan in een vast ingebouwde kluis.
- merk uw boot en de uitrustingsstukken zichtbaar door postcode en huisnummer.
- maak foto's van uw boot en de uitrusting.
- noteer de nummers van uw boot en eventuele apparatuur op een bootregistratiekaart, bewaar een afschrift thuis.
- laat uw boot niet onbewaakt achter als u op een eenzame plaats ligt.
- maak, nadat u zich in een vreemde haven bij de havenmeester hebt gemeld, ook kennis met de burens.
- stel de havenmeester en uw burens in kennis als u uw schip onbewaakt achterlaat.

Winterstalling

- maak de boot zoveel mogelijk leeg, bewaar waardevolle goederen thuis.
- beveilig de boot en trailer tegen diefstal.
- controleer gedurende de winter regelmatig uw eigendom, zodat bij bijzonderheden direct maatregelen getroffen kunnen worden.

Surfplanken

- merk de plank en andere uitrustingsstukken zichtbaar met postcode en huisnummer en noteer de nummers op een registratiekaart.
- laat niets onbewaakt achter.
- bevestig bij langere afwezigheid de plank met ketting en slot aan een vast punt.

Buitenboordmotoren

Kleine buitenboordmotoren zijn bij dieven zeer in trek. U kunt uw buitenboordmotor met een buitenboordmotorslot beveiligen. Bij enkele sloten worden de knevels afgedekt. Bij andere modellen wordt de bestaande knevel vervangen door een speciale bout met moer.

Het merken en registreren maakt de opsporing van gestolen goederen eenvoudiger! Doe bij diefstal altijd aangifte bij de politie!

Naast deze algemene tips kunt u ook bouwkundige maatregelen nemen of elektronische signalering aanleggen.

Bouwkundige maatregelen

- schuifluiken
- ingang
- ramen
- dakluiken
- kuipbank
- roerinrichting
accuhoofdschakelaar, startblokkering, brandstofblokkering (benzineslot/
dieselstop), bougieslot

Let bij bouwkundige maatregelen op:

- versterking van de ingangsomgeving.
- het gebruik van veiligheidssloten (ook voor buitenboordmotor).
- bescherming van slot en beslag tegen doorknippen en doorzagen (bijvoorbeeld discus-slot).

Elektronische signalering

(Voorzover de plaatselijke verordening zich niet verzet tegen het gebruik van 'luid-alarminstallatie met zwaailicht')

- schuifluiken
- ingang
- ramen
- dakluiken
- roerinrichting
- motorinrichting
- nautische apparatuur

Een alarmsysteem voorkomt geen inbraak in uw boot. Het is alleen in staat om een inbraak te signaleren (waarschuwing aan omgeving) en een inbreker af te schrikken (luid-alarm). Voor meer informatie over mogelijkheden van beveiliging kunt u terecht bij de plaatselijke politie of bij de waterpolitie.

Milieubescherming

Van watersporters mag verwacht worden dat ze rekeninghouden met het milieu.

Afvalverwijdering

- zamel scheepsafval in, afval hoort niet overboord.
- maak van de oevers geen vuilnishoop. In de havens zijn afvalcontainers geplaatst.
- leeg chemische toiletten in jachthavens op de daarvoor bestemde plaatsen.
- geef afgewerkte olie af bij een erkende inzamelaar.
- gebruik milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen.
- pomp bilgewater niet overboord, maar geef het af bij een erkende inzamelaar.
- **Nieuw!** Per 1 januari 2009 mogen pleziervaartuigen geen toiletwater meer lozen op het oppervlaktewater. Het lozingsverbod geldt voor alle nieuwe en bestaande Nederlandse en buitenlandse pleziervaartuigen, zoals beschreven in de Wet Pleziervaartuigen. Dat wil zeggen jachten van 2,4 tot 24 meter. Historische schepen van voor 1950 en wedstrijdschepen zijn uitgezonderd. Dit houdt niet dat u een vuilwatertank moet inbouwen. Per 1 januari 2009 mag u het toiletwater niet meer op het oppervlaktewater lozen. Hoe u dit regelt, mag u helemaal zelf weten.
- Wanneer het toiletwater wordt opgeslagen in een vuilwatertank dan kan dat worden afgegeven aan één van de 300 uitpompstations voor huishoudelijk afvalwater van de pleziervaart in Nederland. Zie voor meer informatie: <http://www.vuilwater.info/home>

Bunkeren

- tank uw boot alleen onder toezicht.
- let erop dat tijdens het bunkeren geen brandstof overboord stroomt of in de bilge komt.
- gebruik passende vulpistolen of trechters.
- bunker zoveel mogelijk op rustig water.
- zorg voor een goede ontluchting op de brandstoftank.
- doe de tank niet tot het randje vol.

Antifouling

- het gebruik van koperhoudende antifouling zonder Nederlands toelatingsnummer op pleziervaartuigen is verboden. In jachthavens en op jachtwerven vinden controles plaats.
- restanten zijn chemisch afval, behandel deze als zodanig.
- neem milieubescherpende maatregelen als u het onderwaterschip schoonmaakt voor de winterstalling.

Natuurbeschermingsgebieden

- respecteer deze gebieden en let op de vaarwegen die ter bescherming van flora en fauna zijn afgesloten.
- blijf zoveel mogelijk uit de buurt van oevers en rietkragen en gebruik ze zeker niet als ligplaats.
- betreed deze plaatsen zo min mogelijk, ga er niet picknicken; zwemmen en vissen is hier verboden.
- laat geen afval achter.
- vaar langzaam en vermijd golflslag.

Vuur aan boord

Vuur is het grootste gevaar aan boord. Bescherm uzelf en uw boot tegen dit gevaar.

Brandoorzaken kunnen zijn:

- een slecht uitgevoerde gas of elektrische installatie.
- verkeerd gedrag in de omgang met open vuur tijdens het bunkeren.

Verminder deze gevaren!

Gasinstallatie

- zorg voor een vakkundig aangelegde installatie.
- maak alleen gebruik van gekeurde onderdelen, gebruiksapparatuur en gasflessen. Gebruik alleen slangen waar dit is toegestaan.
- zorg voor controle door een vakman iedere twee jaar.
- vervang beschadigde onderdelen direct.
- plaats gasflessen rechtop, in een gasbun met ontluchting naar buiten.

Elektrische installatie

- zorg voor een vakkundig aangelegde installatie.
- let op de doorsnede van de kabels in verhouding tot de stroomdoorvoer.
- beveilig gebruiksapparaten met zekeringen.
- breng een hoofdschakelaar aan.
- zet accu's goed vast en beveilig de polen tegen kortsluiting.
- wees voorzichtig tijdens het opladen (ventileren in verband met knalgas).
- zet de stroomkabel op de juiste pool.
- installeer 12/24 Volt installaties gescheiden van 220 Volts installaties en merk ze met een opschrift.
- ook 12/24 Volt kan kortsluiting veroorzaken!

Gebruik de internationale en nationale voorschriften en adviezen over de inbouw en het gebruik van gas- en elektrische installaties.

Bunkerstation Bunkeren

- rook niet en gebruik geen open vuur.
- gebruik alleen voor brandstof geschikte tanks.
- let op de tankontluchting, de aarding, afsluiters en de overloop buitenboord.
- installeer de brandstofleidingen vast en controleer ze op dichtheid.
- vul de draagbare tanks aan de wal en zet ze aan boord vast.
- bunker voorzichtig, vermijd overlopen en gebruik een passend vulpistool of een trechter.
- ventileer voor het starten eerst de machinekamer in verband met explosiegevaar.
- draai voor het opklappen van de buitenboordmotor eerst de carburateur leeg.

Open vuur

- bijzondere voorzichtigheid is geboden in de omgang met open vuur.
- steek geen kaars aan bij brandbaar materiaal.
- gebruik kook- en verwarmingstoestellen met open vlam nooit zonder toezicht.
- voorkom oververhitting door verwarming.
- rook nooit in bed.
- wees voorzichtig in de omgang met licht-ontvlambare stoffen.

Tip

Bewaar met olie doordrenkte poetslappen uitsluitend in een gesloten kist of vat, zodat zelfontbranding wordt uitgesloten.

Handelswijze in noodsituaties

Bij gevaar en ongevallen is een ieder verplicht, rekening houdend met zijn eigen mogelijkheden, hulp te verlenen.

Blijf altijd kalm bij noodsituaties zoals:

- Brand
- Averij
- Kapseizen
- Man over boord

Handel snel en doelgericht, voorkom paniek!

Brand

- voorkomen is beter dan blussen.
- elke brand, ook de kleinste, direct energiek met alle beschikbare middelen bestrijden.
- zuurstoftoevoer afsluiten.
- brandstoftoevoer afsluiten.
- let altijd op de bereikbaarheid van de brandblusmiddelen.
- nooit met water blussen op een vloeistofbrand!

Averij

- direct vaststellen of personen letsel hebben opgelopen.
- eerste hulp verlenen.
- eventueel noodsignalen geven.
- anderen op de noodsituatie attent maken.
- reddingsvesten aantrekken en andere reddingsmiddelen gereed houden.
- hulp aanvragen.
- bij gezonken schip de plaats markeren, bijvoorbeeld met een boei.
- autoriteiten inlichten.

U maakt het hulpverleners gemakkelijker als u kunt aangeven welke hulp u nodig heeft en wat de omvang van de schade is. Ook uw positie is voor hen erg belangrijk.

Kapseizen

- blijf bij de omgeslagen boot.
- kijk uit naar de overige bemanningsleden.
- vermijd onnodige krachtsinspanning (onderkoeling).
- bied hulp aan anderen.
- roep om hulp en probeer de aandacht van anderen te trekken.
- geef indien mogelijk noodsignalen.

Man over boord

- reddingsmiddelen werpen.
- direct een uitkijk opstellen.
- "man over boord"-manoeuvre uitvoeren. Oefen deze bij mooi weer in zwemkleding.
- positie vaststellen.
- overige schepen op de situatie attenderen.
- per marifoon om hulp vragen.

Belangrijke tips

Veel gevaren worden voorkomen door goed zeemanschap.

Doe aan reisvoorbereiding.

- controleer voor de reis het schip en de uitrusting.
- maak u voor aanvang van de reis vertrouwd met een vreemd schip.
- zorg voor goed uitzicht naar alle zijden, dit bent u verplicht.
- let op schepen die u oplopen.
- als u uitwijkt doe dat dan niet voor het andere schip langs.
- luister naar de weersverwachting.
- let op wind- en stormwaarschuwingen.
- laat niet-zwemmers en kinderen altijd een reddingsvest dragen.
- let op nationale voorschriften en aanbevelingen.
- kijk hoe veiligheidsmiddelen en noodsignalen gebruikt moeten worden voordat u gaat varen.
- gebruik geen alcohol kort vóór en tijdens de vaart.
- wanneer in een noodsituatie de autoriteiten om hulp is gevraagd en het is niet meer nodig, stel de autoriteiten daarvan in kennis.
- houd rekening met het getij en stroming.
- zee- en binnenvaartschepen varen sneller dan u denkt, door hun 'dode hoek' kunnen ze u soms niet zien!
- zorg dat bij vertrek alles zeevast staat.
- breng het thuisfront op de hoogte van uw route.
- blijf op de Westerschelde aan de uiterste zijde van de vaargeul of, voor zover mogelijk, daarbuiten.

Denk eraan dat u plotseling alleen verantwoordelijk kunt zijn voor de gang van zaken aan boord.

Deze vaarwijzer is een uitgave van de waterpolitie van het Korps landelijke politiediensten.

Er zijn nog meer vaarwijzers uitgegeven:

- 1** Waar moeten Belgische watersporters in Nederland op letten;
- 2** Was haben deutsche Wassersportler bei der Einreise in die Niederlande zu beachten.

KLPD - Dienst Waterpolitie
Postbus 867
3300 AW Dordrecht

De brochure is ook na te lezen op:
www.politie.nl/klpd/dienst_waterpolitie

Zestiende gewijzigde druk,
januari 2010.

